

som Loven betroer ham, eller om det er en Person, som ikke fortjener nogen Tillid, og da vil det ogsaa staae i alle Bedkommendes Magt at tage deres Forholdsregler efter det Kjendskab til Personligheden, som de have, og see ham stærkt paa Tingene, med Hensyn til det Overflag, som han kommer med i Henseende til Afhændelsen af Eiendommene, og om hvorvidt der er skjellig Grund til at antage, at han omgaaes med Ulovlighed.

Idet jeg saaledes har tilladt mig at udtale den Maaede, hvorpaa jeg har seet § 2, idet jeg har sluttet mig til den, vil jeg paa den anden Side ingenlunde nægte, at, uagtet hvad deri bestemmes, og jeg tør vist sige, uagtet alt, hvad man maatte bestemme i lignende Retning, er i enkelte Tilfælde Mislighed mulig, navnlig i det Mindre, og jeg vil ogsaa gjerne erkjende, at Mislighederne kunde sikkrere afværges med strengere Controlbestemmelser, sikkrere afværges ved saadanne Former, som man hidtil har fulgt, og hvorved man gjorde den fungerende Bestdder i langt høiere Grad umyndig. Men det jeg tilligemed Udvalgets øvrige Medlemmer har frygtet for, det er, at altfor stærke Baand paa den nærværende Bestdder vilde modvirke den Hensigt, man har for Die med at give en saadan Lov, nemlig den, at det her omhandlede Bøndergods skulde komme til at staae ved Siden af alt andet Bøndergods i Henseende til fri Omsætning mellem Mand og Mand, og at der skulde skee en rask Fremgang i Henseende til, Overgangen fra Fæste til Selveiendom. Hvilken Bægt man nu vil lægge paa de forskjellige Synspunkter, som ere udtalte og ville udtale sig om de Forholdsregler, der skulde tages, berøer naturligviis paa Bedømmelsen af den Hensigt, man gaaer ud fra ved at behandle denne Lov, om man virkelig troer, at der er vigtige politiske og statsoeconomiske Grunde, der tale for, at man bør ad Lovgivningens Vej virke til, at Fæstegodset i raste Skridt gaaer over til Selveiendom. Dersom man erkjender, at saadanne politiske og statsoeconomiske Grunde af betydelig Bægt tale for, at understøtte og fremme en saadan Overgang fra Fæste til Selveiendom, troer jeg ogsaa, at den Anskuelse, som man saaledes gaaer ud fra med Hensyn til Vigtigheden af dette Siemed,

der attraaes opnaaet ved Loven, maa udøve den væsentligste Indflydelse paa Strængheden af de Controlbestemmelser, der gives i denne Henseende, idet det jo dog er aabenbart, at jo mere man skærper disse, destomere modvirker man Udgiften til Opnaaelsen af den Hensigt, som man ved Loven søger at fremme. Det forskjellige Standpunkt, men saaledes gaaer ud fra i Henseende til Lovens Vigtighed fra de Synspunkter, jeg tillod mig at antyde, har saaledes en afgjørende Indflydelse paa den Maaede, hvorpaa man seer de øvrige Spørgsmaal, som kunde opstaae med Hensyn til Controlbestemmelser af forskjellig Betskaffenhed. Det foreligger nu ikke noget Ændringsforslag imod det, der er fremsat i den Indstilling, der er kommen fra Udvalgets Side, undtagen det, som af en høitæredede Landstingsmand er stillet og som er anført paa Afstemningslisten under Nr. 4. Angaaende dette kan jeg i det Væsentlige henholde mig til de Bemærkninger, som ere gjorte af den ærede Ordfører. Det er udtalt i Departementstidenden for 1849, hvor denne Gjenstand behandles, at det har væsentlige Ulemper at fastsætte en Normalværdi pr. Td. Hartkorn; og, ligesom dette har paastrængt sig Udvalget ved at overveie, om man kunde finde en Normalværdi, som passede for hele Landet eller for store Afdelinger af hele Landet, saaledes har man troet, at det til en vis Grad maatte erkjendes ogsaa at være Tilfældet, naar man tænker sig den for det enkelte Grevskab eller Baroni eller for det enkelte Fideicommissgods, dog naturligviis i forskjellig Grad efter Betskaffenheden af den Eiendom, hvorom der er Spørgsmaal. Man har desuden fundet det betænkeligt og lidet ønskeligt at gaae ind paa en Taxation af Bøndergodset og har meent, at det burde finde sin Taxation gennem en redelig Omsætning. Det er en Hovedtanke, man er gaaet ud fra, at en redelig Omsætning skulde være den Vej, ad hvilken Værdien var at udfinde, men at Loven ikke skulde fingere en Værdi, hverken paa den ene eller den anden Maaede. Saaledes som det nævnte Ændringsforslag foreligger, kan jeg heller ikke forstaae det rettere end at det skulde hvile i det høie Ministeriums Haand, hvorvidt det, der blev foreslaaet Ministeriet fra Bestddernes Side,